

PLANUL NAȚIONAL DE ACȚIUNE
PRIVIND DIMINUAREA RISCURILOR ASOCIATE
UTILIZĂRII PRODUSELOR DE PROTECȚIE A PLANTELOR

CUPRINS

I. INTRODUCERE

II. CADRUL LEGISLATIV

III. OBIECTIVE GENERALE

**IV. IMPLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA PLANULUI NAȚIONAL DE
ACȚIUNE**

V. CONCLUZII

ABREVIERI

AEPC	Asociația Europeană de Protecție a Culturilor
AIPROM	Asociația Industriei de Protecția Plantelor din România
ANF	Agenția Națională Fitosanitară
ANPM	Agenția Națională pentru Protecția Mediului
ASAS	Academia de Științe Agricole și Silvicultură “Gheorghe Ionescu - Șișești”
BPMs	Ghid de Bune Practici Manageriale
CE	Comisia Europeană
CEE	Comunitatea Economică Europeană
CNOPPP	Comisia Națională de Omologare a Produselor de Protecție a Plantelor
CoSMR	Stat Membru co-raportor
DJA	Direcția pentru Agricultură Județeană
DSP	Direcția de Sănătate Publică
GNM	Garda Națională de Mediu
LCRPPPV	Laboratorul pentru Controlul Reziduurilor de Pesticide în Plante și Produse Vegetale
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
MAPP	Ministerul Apelor, Pădurilor și Pisciculturii
MMSC	Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice
MS	Ministerul Sănătății
s.a.	Substanță activă
SCUT	Proiect privind combaterea contrafacerii produselor de protecție a plantelor, a comerțului și a utilizării de produse contrafăcute de protecție a plantelor
SMR	Stat Membru Raportor
SMRZ	Stat Membru Raportor Zonal
SNPP	Societatea Națională de Protecție a Plantelor
UFJ	Unitatea Fitosanitară Județeană
USAMV	Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară București
TOPPS	Program privind instruirea operatorilor pentru prevenirea poluării din surse punctiforme

I. INTRODUCERE

La nivel internațional, sectorul agricol va fi supus unor provocări majore, cum ar fi: lipsa resurselor naturale, schimbările climatice și emisiile de gaze cu efect de seră. De asemenea, creșterea populației la 9 miliarde de persoane, până în anul 2050, va determina o creștere semnificativă a cererii pentru alimente, furaje și resurse regenerabile.

În acest context, agricultura trebuie să devină mai eficientă, iar productivitatea agricolă să fie îmbunătățită pentru îndeplinirea principalelor obiective în domeniu și, respectiv pentru diminuarea efectelor / impactului ca urmare a provocărilor globale.

Un factor esențial pentru majorarea productivității și reducerea pierderilor la recoltare îl constituie asigurarea protecției fitosanitare a culturilor prin aplicarea de produse de protecție a plantelor performante care să permită obținerea de producții agricole de calitate, la prețuri avantajoase, și care să fie sigure pentru mediu.

Produsele de protecție a plantelor sunt utilizate pentru protecția plantelor și a produselor vegetale împotriva dăunătorilor, bolilor și buruienilor și pentru reglementarea procesului de creștere al plantelor.

Astfel, utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor, în sensul prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2012 pentru stabilirea cadrului instituțional de acțiune în scopul utilizării durabile a pesticidelor pe teritoriul României, reprezintă un obiectiv esențial pentru obținerea unei producții agricole durabile, și implicit pentru asigurarea unui sistem agricol competitiv la nivel european și internațional.

Autoritățile competente pentru elaborarea Planului național de acțiune privind diminuarea riscurilor asociate utilizării produselor de protecție a plantelor, denumit în continuare Plan național de acțiune, sunt: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR), Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice (MMSC), Ministerul Apelor, Pădurilor și Pisciculturii (MAPP), Ministerul Sănătății (MS), precum și Academia de Științe Agricole și Silvicultură "Gheorghe Ionescu - Șișești" (ASAS).

Planul național de acțiune reprezintă un document strategic privind îmbunătățirea continuă a utilizării produselor de protecție a plantelor, fiind conceput în vederea obținerii unui impact scăzut asupra sănătății umane: consumatori, utilizatori, rezidenți și trecători și a ecosistemelor acvatice și terestre, luând în considerare și stabilirea unui sistem adecvat de monitorizare a reziduurilor de pesticide în alimente, apa potabilă și mediu.

Planul național de acțiune conține obiective (ținte) cantitative, măsuri și calendare în vederea reducerii riscurilor și a efectelor utilizării produselor de protecție a plantelor asupra sănătății umane și asupra mediului.

Prin intermediul Planului național de acțiune se dezvoltă și se pune în aplicare sistemul de gestionare integrată a dăunătorilor și se încurajează introducerea produselor de protecție a plantelor care conțin substanțe active cu grad de periculozitate scăzută, a tehnicilor alternative pentru reducerea utilizării produselor de protecție a plantelor, precum și optimizarea metodelor de control.

II. CADRUL LEGISLATIV

În contextul asigurării compatibilității legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene în domeniul fitosanitar a fost transpusă în legislația națională Directiva 2009/128/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în vederea utilizării durabile a pesticidelor, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34 din 27.06.2012 pentru stabilirea cadrului instituțional de acțiune în scopul utilizării durabile a pesticidelor pe teritoriul României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 435 din 30.06.2012.

Planul național de acțiune a fost elaborat în temeiul art. 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2012, și are în vedere următoarele:

- a) stabilirea cadrului instituțional pentru realizarea utilizării durabile a produselor de protecție a plantelor;
- b) reducerea dependenței de utilizarea produselor de protecție a plantelor;
- c) reducerea riscurilor și a efectelor utilizării produselor de protecție a plantelor asupra sănătății umane și a mediului;
- d) promovarea gestionării integrate a dăunătorilor și a unor abordări și tehnici alternative, cum ar fi metode ne-chimice în cazul utilizării produselor de protecție a plantelor.

La definitivarea Planului național de acțiune s-a avut în vedere și prevederile actelor normative în vigoare care se referă la efectele utilizării produselor de protecție a plantelor, stabilite potrivit prevederilor Legii apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, a Legii nr 458/2002 privind calitatea apei potabile, republicată și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011.

Implementarea Planului național de acțiune vizează aspectele privind protecția sănătății publice și a mediului, practicile agricole durabile și protecția zonelor specifice, plasarea pe piață a produselor de protecție a plantelor, cerințele privind principiul precauției, respectiv interzicerea

pulverizării aeriene, cu excepțiile prevăzute la art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2012, implementarea gestionării integrate a dăunătorilor cu luarea în considerare și a fertilizanților, în conformitate cu prevederile actelor normative naționale și europene:

- a) Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și Consiliului din 21 octombrie 2009 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de abrogare a Directivelor 79/117/CEE și 91/414/CEE ale Consiliului;
- b) Directiva 98/83/CE a Consiliului din 3 noiembrie 1998 privind calitatea apei destinate consumului uman, transpusă în legislația națională prin Legea nr. 458/2002 privind calitatea apei potabile, republicată;
- c) Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 februarie 2005 privind conținuturile maxime aplicabile reziduurilor de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrana de origine vegetală și animală pentru animale și de modificare a Directivei 91/414/CEE;
- d) *legislația privind conservarea naturii* – Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice și Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, transpuse în legislația națională prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011. De asemenea, implementarea Planului național de acțiune contribuie și la îndeplinirea obiectivelor din domeniul biodiversității;
- e) Directiva 91/676/CEE a Consiliului din 12 decembrie 1991 privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, transpusă în legislația națională prin Hotărârea Guvernului nr. 964/2000 privind aprobarea Planului de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, cu modificările și completările ulterioare.

Implementarea Planului național de acțiune contribuie la atenuarea efectelor datorate schimbărilor climatice și la diminuarea efectelor negative în zonele specifice frecventate de copii și alte grupuri vulnerabile, în contextul acțiunilor întreprinse de Uniunea Europeană pentru reducerea riscurilor asociate expunerii la produsele chimice, precum și la îndeplinirea obiectivului din cadrul Strategiei Uniunii Europene privind Mediu și Sănătate pentru reducerea bolilor cauzate de factorii de mediu.

III. OBIECTIVE GENERALE

A. Reducerea riscului asociat utilizării produselor de protecție a plantelor;

B. Optimizarea utilizării produselor de protecție a plantelor asigurând parametrii cantitativi și calitativi ai producției agricole

Pentru fiecare obiectiv se propun 3 arii principale de măsuri în următoarele domenii:

- a) protecția sănătății umane;
- b) protecția mediului cu accent pe protecția apelor, a biodiversității și a solului;
- c) social și economic.

Planul național de acțiune conține obiective și măsuri ce vizează reducerea dependenței de metodele chimice de combatere a dăunătorilor, a bolilor și a buruienilor, oferind astfel utilizatorilor profesioniști (fermierilor) informații specifice cu privire la gestionarea integrată a dăunătorilor și metodele ne-chimice alternative.

Reducerea dependenței de metodele chimice de protecție a plantelor diminuează impactul activităților de protecție a plantelor asupra florei și faunei sălbatice și conservarea biodiversității, în special, prin stabilirea de măsuri concrete de promovare a unor concepte de agro-mediul adecvate, cum ar fi rotația culturilor, etc.

În ceea ce privește diminuarea dependenței de metodele chimice de combatere a dăunătorilor, a bolilor și a buruienilor trebuie să se aibă în vedere următoarele:

- a) veniturile la nivelul fermei nu trebuie să fie afectate de acest proces;
- b) intensificarea și îmbunătățirea schimbului de informații între partenerii sociali în domeniu.

Principalele aspecte care vizează reducerea riscului asociat utilizării produselor de protecție a plantelor sunt protecția consumatorilor și a fermierilor împotriva riscurilor de sănătate și a efectelor dăunătoare rezultate ca urmare a utilizării produselor de protecție a plantelor, respectiv protecția mediului împotriva efectelor dăunătoare a produselor de protecție a plantelor, atât direct, cât și indirect, în exploatarea agricole, de-a lungul cursurilor de apă și ariilor naturale protejate.

Planul național de acțiune include, de asemenea, indicatori de monitorizare a utilizării produselor de protecție a plantelor care conțin substanțe active ce prezintă interes deosebit, în special dacă sunt disponibile metode alternative.

Indicatorii astfel definiți, permit evaluarea obiectivelor generale și specifice cu privire la utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor din cadrul Planului național de acțiune.

De asemenea, indicatorii permit măsurarea progresului referitor la reducerea riscului și a impactului în faza de utilizare a produselor de protecție a plantelor și asigură legătura între măsurile stabilite în cadrul Planului național de acțiune.

Indicatorii prezentați în Planul național de acțiune pot fi analizați, atât la nivelul fermei / exploatației agricole, cât și la nivel macro: *ex. sector agricol*.

Conceptul de durabilitate integrează trei componente, respectiv: economic, de mediu și social.

A. Reducerea riscului asociat utilizării produselor de protecție a plantelor

Obiective specifice

1. Reducerea riscului pentru operator asociat utilizării produselor de protecție a plantelor

Metoda de implementare și evaluarea efectelor

Reducerea riscului pentru operator rezultat din utilizarea produselor de protecție a plantelor se face prin intermediul promovării / diseminării ghidurilor de bune practici, a organizării de instruire teoretice și practice în teritoriu, prin asigurarea controalelor la nivelul fermelor și unităților care comercializează produse de protecție a plantelor, respectiv prin aplicarea următoarelor măsuri:

- a) promovarea bunelor practici agricole (2013-2014);
- b) organizarea sistemului de certificare a utilizatorilor profesioniști, a distribuitorilor și a consilierilor (2013-2014);
- c) consolidarea sistemului de control la nivelul rețelei fitosanitare în vederea verificării respectării prevederilor legale și a implementării obiectivelor prezentului Plan național de acțiune (2013-2014);
- d) reorganizarea sistemului de omologare a produselor de protecție a plantelor pentru asigurarea accesului fermierilor la produsele de protecție a plantelor și la tehnologiile agricole care respectă reglementările Uniunii Europene în domeniu (2013-2015);
- e) monitorizarea calității produselor de protecție a plantelor plasate pe piață și combaterea comercializării și utilizării produselor de protecție a plantelor ilegale și contrafăcute (2013-2015).

Eficiența acestor măsuri va fi evaluată prin creșterea nivelului de profesionalism în domeniul protecției plantelor și mai ales în utilizarea produselor de protecție a plantelor. Informațiile

pentru evaluare vor fi colectate de către inspectorii fitosanitari din cadrul unităților fitosanitare județene (UFJ) și a municipiului București și vor fi raportate anual în baza unui chestionar ce va fi dezvoltat odată cu implementarea măsurii (1).

Măsura 1) Promovarea bunelor practici agricole.

Una dintre modalitățile eficiente și accesibile de reducere a expunerii chimice a persoanelor (operatori) care intră în contact cu produsul de protecție a plantelor concentrat în timpul preparării soluției și pregătirii rezervorului echipamentului de aplicare a produselor de protecție a plantelor de uz profesional pentru combaterea bolilor și a dăunătorilor, denumit în continuare echipament de aplicare este folosirea obligatorie a mijloacelor individuale de protecție, în cursul lucrărilor, conform instrucțiunilor.

Inițiativa de Utilizare în Siguranță a produselor de protecție a plantelor este un proiect inițiat și finanțat de către Asociația Europeană de Protecție a Culturilor (AEPC) și implementat de către Asociația Industriei de Protecția Plantelor din România (AIPROM), sub patronajul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale și cu concursul Universității de Științe Agronomice și Medicină Veterinară București (USAMV). Acest proiect are ca obiective promovarea bunelor practici la utilizarea produselor de protecție a plantelor în vederea reducerii expunerii chimice a persoanelor care utilizează produse de protecție a plantelor, cât și a utilizării corecte a produselor de protecție a plantelor, prin promovarea:

- a) echipamentelor de protecție individuale, menționate pe eticheta produselor de protecție a plantelor;
- b) tehnicilor adecvate de aplicare a produselor de protecție a plantelor și calibrarea echipamentelor de aplicare;
- c) echipamentelor de aplicare care reduc efectul de deviere a produselor pulverizate (duze speciale);
- d) gestionării corecte și conform legislației specifice a deșeurilor de soluție de tratat, precum și a ambalajelor goale de produse de protecție a plantelor.

Proiectul a demarat în anul 2010 cu o analiză a situației la momentul zero (benchmarking). În urma acestei analize au fost identificate ariile principale către care trebuie direcționată campania de informare.

Analiza efectuată în anul 2010 a arătat că:

- a) în cel mai mare procent, utilizatorii colectează informații referitoare la bunele practici citind eticheta produsului și din reviste de specialitate;

- b) informațiile despre siguranța personală în cazul aplicării produselor au fost menționate de 68% dintre repondenți ca fiind principalele elemente căutate pe etichetă, alături de instrucțiunile de preparare;
- c) un procent important de utilizatori (33%) au menționat faptul că nu citesc instrucțiunile de siguranță specifice, pentru că sunt mereu aceleași, ei le cunosc pe toate, au propriile lor reguli sau pur și simplu nu au timp.

În anul 2011, experții AIPROM în colaborare cu experții USAMV și ai Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale - Agenția Națională Fitosanitară, respectiv ai unităților fitosanitare județene și a municipiului București, au elaborat „Ghidul de bune practici de utilizare în siguranță a produselor de protecție a plantelor”.

Acest ghid a fost promovat în cadrul acțiunii de instruire destinată inspectorilor fitosanitari din zonele pilot selectate pentru proiect, și inspectorilor invitați de la celelalte unități fitosanitare județene. În perioada 2013-2014, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale – Agenția Națională Fitosanitară va susține echipa proiectului în extinderea la nivel național a campaniei de promovare a ghidului de bune practici, precum și a demonstrațiilor practice privind aplicarea corectă a produselor de protecție a plantelor prin:

- a) implicarea inspectorilor fitosanitari în diseminarea bunelor practici recomandate de ghid;
- b) includerea ghidului în bibliografia recomandată în cadrul sistemului de instruire și certificare.

Măsura 2) Organizarea sistemelor de instruire și certificare a utilizatorilor profesioniști, a distribuitorilor și a consilierilor

După instituirea sistemelor de instruire și certificare, potrivit prevederilor art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2012, și respectiv, stabilirea autorităților responsabile cu punerea în aplicare a acestora, în perioada imediat următoare, acestea împreună cu direcțiile pentru agricultură județene, agențiile județene pentru protecția mediului și direcțiile de sănătate publică fac evaluarea nevoilor de instruire și certificare la nivel local și național în vederea alocării resurselor necesare pentru implementarea acestor sisteme.

Implementarea acestei măsuri implică:

- a) elaborarea materialului suport pentru programul de instruire, pentru temele prevăzute în anexa nr. 1 la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2012, de către autoritățile

competente în colaborare cu specialiștii din cadrul USAMV, ASAS, Societatea Națională de Protecție a Plantelor (SNPP), AIPROM și/sau a asociațiilor profesionale din agricultură, precum și a instituțiilor din subordinea ministerelor semnatare;

b) evaluarea numărului de persoane care trebuie să aibă acces la instruire și certificare potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2012 și alocarea resurselor umane și materiale / financiare necesare asigurării bunei funcționări a sistemelor;

c) organizarea sesiunilor / campaniilor de promovare a bunelor practici privind utilizarea produselor de protecție a plantelor;

d) certificarea utilizatorilor profesioniști, a distribuitorilor și a consilierilor.

În acest context, se are în vedere crearea unui sistem de instruire și consultanță care să corespundă noilor cerințe ale directivei cadru privind utilizarea durabilă a pesticidelor, respectiv ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2012.

Măsura 3) Consolidarea sistemului de control la nivelul rețelei naționale fitosanitare în vederea verificării respectării prevederilor legale și a implementării obiectivelor prezentului Plan național de acțiune

Îndeplinirea obiectivului general A din prezentul Plan național de acțiune depinde în mare măsură de capacitatea rețelei naționale fitosanitare constituită din unitățile fitosanitare județene și a municipiului București, respectiv laboratoarele oficiale de control la nivel teritorial, de a gestiona activitățile de implementare, monitorizare și control.

În conformitate cu atribuțiile stabilite potrivit prevederilor Legii nr. 37/2006 privind reorganizarea activității de protecție a plantelor și carantină fitosanitară, cu modificările și completările ulterioare, unitățile fitosanitare județene și a municipiului București, prin inspectorii fitosanitari, au responsabilități în implementarea măsurilor subsumate atingerii obiectivelor Planului național de acțiune, cum ar fi:

a) controlul și impunerea obligativității respectării bunelor practici și a prevederilor legale privind depozitarea, comercializarea și utilizarea produselor de protecție a plantelor în România;

b) prelevarea probelor de produse de protecție a plantelor în cadrul programului național de monitorizare a calității produselor de protecție a plantelor;

c) prelevarea probelor din plante și produse vegetale în cadrul programului național de monitorizare a reziduurilor de pesticide din plante și produse vegetale;

- d) monitorizarea stării fitosanitare și îmbunătățirea funcționării sistemului de prognoză și avertizare;
- e) servicii de consultanță în domeniul fitosanitar.

Agricultura din România se definește printr-un număr foarte mare de exploatații agricole existente în România, respectiv 3.859 mii exploatații agricole: date aferente anului 2010, și prin dimensiunile diverse ale acestora: ex. de la 56.132 ha în Insula Mare a Brăilei, cea mai mare exploatație agricolă din România, și până la media de 3,45 ha - suprafața agricolă utilizată / exploatație agricolă, respectiv prin diversitatea / structura culturilor, precum și prin niveluri foarte diferite de educație agricolă în rândul producătorilor agricoli, și de aceea, pentru implementarea obiectivelor Planului național de acțiune este nevoie să se aloce resurse umane și materiale / financiare suficiente pentru asigurarea unei capacități adecvate de instruire, și mai ales de control, atât la nivel central, Agenția Națională Fitosanitară, cât mai ales la nivel local, unitățile fitosanitare județene și a municipiului București.

Măsura 4) Reorganizarea sistemului de omologare a produselor de protecție a plantelor pentru asigurarea accesului fermierilor la produsele de protecție a plantelor și la tehnologiile agricole care respectă reglementările Uniunii Europene în domeniu.

Reducerea riscurilor asociate utilizării produselor de protecție a plantelor impune funcționarea eficientă și în conformitate cu reglementările Uniunii Europene a procesului de autorizare a acestora la nivel național.

Autoritatea națională desemnată pentru autorizarea produselor de protecție a plantelor este Comisia Națională de Omologare a Produselor de Protecție a Plantelor (CNOPPP).

În conformitate cu prevederile legislației în vigoare, CNOPPP are următoarele atribuții relevante pentru îndeplinirea obiectivelor Planului național de acțiune:

- a) omologarea produselor pentru care au fost depuse dosare pentru evaluare prin procedura europeană conform Hotărârii Guvernului nr. 1559/2004 privind procedura de omologare a produselor de protecție a plantelor în vederea plasării pe piață și a utilizării lor pe teritoriul României, cu modificările și completările ulterioare;
- b) omologarea produselor de protecție a plantelor potrivit prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1107/2009;
- c) re-evaluarea omologărilor existente și alinierea lor la nivelul cerințelor actuale ale Uniunii Europene privind omologarea și utilizarea produselor de protecție a plantelor;
- d) revizuirea certificatelor de omologare în conformitate cu legislația Uniunii Europene;

- e) participarea la procesul de re-evaluare prin worksharing a omologărilor existente;
- f) participarea la procesul de omologare zonală pentru îndeplinirea obligațiilor ce decurg din statutul de stat membru al Uniunii Europene;
- g) omologarea produselor de protecție a plantelor aplicând principiul recunoașterii reciproce a produselor de protecție a plantelor;
- h) acordarea permiselor de comerț paralel.

Termenul prevăzut în Hotărârea Guvernului nr. 1559/2004, cu modificările și completările ulterioare, dar și în Regulamentul (CE) nr. 1107/2009, pentru re - evaluarea unui dosar de omologare este de 1 an.

Pentru ca utilizatorul să aibă acces la produsele de protecție a plantelor în conformitate cu cerințele și prevederile legislației naționale și europene în vigoare și pentru a putea reduce la minimum riscurile asociate utilizării acestora, este necesar ca evaluările din domeniile de expertiză specifice dosarului de omologare: ex. reziduuri în alimente, toxicologie, comportare în mediu, ecotoxicologie, eficacitate, să poată fi realizate în termenul prevăzut de legislație, la un nivel profesional corespunzător.

Nerevizuirea la timp a autorizațiilor de omologare și re-omologare, potrivit cerințelor Uniunii Europene, are drept consecință întârzieri în plasarea pe piață a tehnologiilor performante din domeniul protecției plantelor.

Pentru îndeplinirea obiectivelor prezentului Plan național de acțiune, dar și în special a obligațiilor prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 1107/2009, România, ca stat membru al Uniunii Europene participă la procesul de autorizare zonală și europeană ca Stat Membru Raportor (SMR) sau co-raportor (CoSMR).

În actuala formă de organizare a sistemului de omologare este dificilă derularea activității de evaluare, și de aceea se impune reorganizarea sistemului prin alocarea de resurse umane și instruirea acestora pentru acoperirea nevoii de evaluatori, inclusiv pentru situația în care România va deveni Stat Membru Raportor sau Stat Membru Raportor Zonal (SMRZ).

Articolul 75 alin. (3) din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009, trasează obligații pentru statele membre, conform cărora:

“ (3) Statele membre se asigură că autoritățile competente dispun de personal suficient și cu o calificare și experiență corespunzătoare pentru a îndeplini în mod eficient și concret obligațiile stabilite în prezentul regulament. „

Deși nu există o recomandare la nivelul Uniunii Europene cu privire la personalul minim necesar pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului de evaluare, prin comparație cu celelalte

State membre, România are nevoie de întărirea semnificativă a capacității instituționale; Republica Cehă și Olanda efectuează activitatea de evaluare / autorizare cu 40 de persoane, respectiv 75 de persoane, dedicate numai procesului de autorizare, în timp ce România are în prezent implicate în acest proces doar 18 persoane care nu sunt dedicate exclusiv activității de evaluare / autorizare.

În acest context, pentru optimizarea activității de omologare și re-omologare a produselor de protecție a plantelor și asigurarea compatibilității cu cerințele europene în domeniu este necesară înființarea unui organism independent de evaluare la nivel național.

Măsurarea eficienței acestei măsuri se va face prin evaluarea gradului de pregătire a României pentru participarea la procesul european și zonal de evaluare: creșterea numărului de evaluatori / domeniu de expertiză, precum și a nivelului de instruire a evaluatorilor.

Măsura 5) Monitorizarea calității produselor de protecție a plantelor plasate pe piață și combaterea comercializării și utilizării produselor de protecție a plantelor ilegale și contrafăcute

În perioada 2011-2012 s-a constatat creșterea numărului de cazuri de comercializare și utilizare de produse de protecție a plantelor contrafăcute, și se estimează că ponderea acestora la nivelul Uniunii Europene este de 5-7% din totalul produselor de protecție a plantelor plasate pe piața europeană. În plus, România se află la granița de Est a Uniunii Europene și poate reprezenta o poartă de intrare a produselor contrafăcute în Uniunea Europeană. De aceea, este foarte important să existe măsuri clare și eficiente împotriva celor care comercializează și/sau utilizează astfel de produse.

Comercializarea și utilizarea produselor contrafăcute reprezintă un risc la adresa sănătății umane și a mediului, și are impact negativ asupra economiei naționale, prin evitarea fiscalității legale și a concurenței neloiale cu produse de protecție a plantelor comercializate pe teritoriul României.

Pentru implementarea acestei măsuri este necesar:

- a) revizuirea cadrului legislativ privind comercializarea și utilizarea produselor de protecție a plantelor, respectiv a Ordonanței Guvernului nr. 41/2007 pentru comercializarea produselor de protecție a plantelor, precum și pentru modificarea și abrogarea unor acte normative din domeniul fitosanitar, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 28/2009, cu modificările și completările ulterioare și a Ordonanței Guvernului nr. 4/1995 privind fabricarea, comercializarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar pentru combaterea bolilor, dăunătorilor și buruienilor în

agricultură și silvicultură, aprobată cu modificări prin Legea nr. 85/1995, cu modificările și completările ulterioare, în vederea îndeplinirii măsurilor prevăzute de lege împotriva celor care comercializează și utilizează produse contrafăcute, precum și în cadrul comerțului paralel ilegal;

b) cooperarea cu Inspectoratul General al Poliției Române, atât la nivel central, cât și local pentru depistarea și gestionarea corectă a cazurilor de contrafacere;

c) consolidarea capacității de control și intensificarea activităților de inspecție în teritoriu la nivel de ferme, depozite de produse de protecție a plantelor și operatori economici;

d) asigurarea resurselor materiale / financiare și umane pentru Laboratorul Central Fitosanitar, dar și pentru laboratoarele teritoriale în vederea efectuării analizelor de laborator necesare în depistarea și gestionarea cazurilor de contrafacere;

e) susținerea campaniei de combatere a produselor de protecție a plantelor contrafăcute inițiate de către AIPROM (Proiectul SCUT) și diseminarea materialelor publicitare de combatere a răspândirii fenomenului de contrafacere a produselor de protecție a plantelor prin intermediul unităților fitosanitare județene și a municipiului București;

f) colaborarea cu Autoritatea Națională a Vămirilor în prevenirea, depistarea și anchetarea cazurilor concrete de contrafacere;

g) creșterea numărului de substanțe active selectate în vederea monitorizării calității produselor de protecție a plantelor;

h) acreditarea Laboratoarelor pentru Controlul Calității Produselor de Protecție a Plantelor din cadrul unităților fitosanitare Arad, Bacău, Mureș și Olt.

Obiectiv specific 1: Reducerea riscului rezultat din utilizarea produselor de protecție a plantelor pentru operator					
Măsura	Indicator de reducere a riscului		Țintă cantitativă	Instituții responsabile	Termene
1.Promovarea bunelor practici agricole		Numărul de persoane care participă la instruire	Instruirea anuală a 1.000 de persoane	MADR-ANF ASAS	2013 - 2014

	●	Numărul de instruiți organizate/ UFJ /an	2 sesiuni de instruire de promovare a ghidului de bune practici / UFJ / an	MADR- ANF	2013 - 2014
2. Organizarea sistemului de instruire și certificare a utilizatorilor profesioniști, a distribuitorilor și a consilierilor	■	Numărul de certificate emise	Operatori certificați	MADR-ANF MMSC-ANPM MS-DSP	2013 - 2016
3. Consolidarea sistemului de control la nivelul rețelei de unități județene din cadrul autorităților competente în vederea verificării respectării prevederilor legale și a implementării obiectivelor prezentului Plan național de acțiune.	■	Identificarea cazurilor de încălcare a prevederilor legale privind utilizarea produselor de protecție a plantelor	Numărul de cazuri identificate și verificate	MADR-ANF MMSC-GNM	2013 - 2014
și	●	Instruirea evaluatorilor / domeniu de expertiză	2 sesiuni de instruire / an	MADR MMSC MS ASAS	2013 - 2015
4. Reorganizarea sistemului de omologare a produselor de protecție a plantelor pentru asigurarea	●	Întărirea capacității instituționale	Min. 3 participări la instruiți / seminarii organizate de instituții europene pe teme specifice domeniului de competență a fiecărei autorități competente	MADR MMSC MS	anual

accesului fermierilor la produsele de protecție a plantelor și la tehnologiile agricole care respectă reglementările Uniunii Europene.			Min. 3 instruiți naționale cu experți, urmare a instruirilor la nivel european (<i>train the trainers</i>)	MADR MMSC MS	anual	
5. Monitorizarea calității produselor de protecție a plantelor plasate pe piață și combaterea comercializării și utilizării produselor de protecție a plantelor ilegale și contrafăcute	▲	Număr inspecții privind comercializarea produselor de protecție a plantelor	25.% operatori economici controlați pe an, din total operatori economici înregistrați	MADR-ANF	2013 - 2015	
	▲	Număr de produse / s.a monitorizate	60% s.a. monitorizate/an din total s.a omologate.	MADR-ANF	2013 - 2015	
	●	Acreditarea laboratoarelor regionale	4 laboratoare acreditate la nivelul teritorial: UF Arad, UF Bacău, UF Mureș și UF Olt.	MADR – ANF/ DJA	2013 – 2015	
	●	Indicator social	▲	Indicator economic	■	Indicator de mediu

2. Reducerea riscului pentru consumator asociat consumului de produse cu conținut ridicat de reziduuri de pesticide

Măsuri:

- 1) Asigurarea trasabilității în lanțul comercial;**
- 2) Controlul produselor de origine vegetală în cadrul programelor anuale de monitorizare a reziduurilor de pesticide în legume, fructe și cereale, pentru a verifica conformitatea cu limitele maxime admise prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 februarie 2005 privind conținuturile maxime aplicabile reziduurilor de pesticide din sau de pe**

produsele alimentare și hrana de origine vegetală și animală pentru animale și de modificare a Directivei 91/414/CEE;

3) Depistarea și retragerea de pe piață a produselor neconforme - cu conținuturi de reziduuri de pesticide mai mari decât limita maximă admisă;

4) Intensificarea controalelor la producătorii ale căror produse au fost depistate neconforme, pentru a se asigura că utilizează corect produsele de protecție a plantelor, respectiv dozele, numărul de tratamente și perioada de pauză până la recoltare;

5) Intensificarea controalelor pentru produsele agricole care prezintă un risc de neconformitate descoperit la controalele anterioare, respectiv produse care conțin frecvent reziduuri de pesticide;

6) Monitorizarea unui număr cât mai mare de substanțe active;

7) Corelarea controalelor cu perioada în care produsul respectiv se află în cantități mari pe piață;

8) Monitorizarea produselor și în perioada de extrasezon pentru a depista dacă sunt corect depozitate;

9) Mărirea capacității de analiză a Laboratorului pentru Controlul Reziduurilor de Pesticide în Plante și Produse Vegetale (LCRPPPV) prin mărirea resurselor umane și financiare alocate în vederea extinderii numărului de probe, precum și a numărului de plante și produse vegetale incluse în programul național de monitorizare, acreditarea Laboratoarelor pentru Controlul Reziduurilor de Pesticide în Plante și Produse Vegetale din cadrul unităților fitosanitare Târgu-Mure și Dolj;

10) Întărirea capacității de control și inspecție a unităților fitosanitare județene și a municipiului București pentru asigurarea prelevării unui număr crescut de probe și pentru verificarea modului de aplicare a produselor de protecție a plantelor la nivel de ferme;

11) Aplicarea de sancțiuni, în caz de neconformitate, eficiente și proporționale.

Aplicarea acestor măsuri au ca efect creșterea siguranței consumatorului.

Obiectiv specific 2: Reducerea riscului pentru consumator			
Indicatori de reducere a riscului	Țintă cantitativă	Instituții responsabile	Termene
Monitorizarea substanțelor active	Creșterea cu 10% a numărului de substanțe active monitorizate / an, incluse în programul național de monitorizare anual.	MADR – ANF	anual
Acreditarea laboratoarelor oficiale de control la nivel teritorial	2 laboratoare acreditate la nivel zonal [UF Mureș și UF Dolj]	MADR - ANF/ DJA	2013-2015
Optimizarea activității de control și inspecție a unităților fitosanitare	Creșterea numărului de specialiști (cu 3 posturi / UF) în cadrul UFJ și a municipiului București	MADR – ANF / DJA	2013-2014

B. Optimizarea utilizării produselor de protecție a plantelor asigurând parametrii cantitativi și calitativi ai producției agricole

Obiective specifice

1. Promovarea principiilor gestionării integrate a dăunătorilor

Metoda de implementare și evaluarea efectelor:

- Măsura 1) Stabilirea condițiilor necesare pentru punerea în aplicare a gestionării integrate a dăunătorilor (iunie 2013);**
- Măsura 2) Dezvoltarea ghidurilor specifice anumitor culturi sau sectoare privind gestionarea integrată a dăunătorilor și promovarea / diseminarea acestora (2013-2015);**

- Măsura 3) Dezvoltarea sistemului actual de prognoză și avertizare (2013-2014);**
- Măsura 4) Dezvoltarea sistemului de consultanță agricolă în domeniul fitosanitar (2013-2017);**
- Măsura 5) Crearea și menținerea unei platforme Internet dedicată instruirii și informării cu privire la gestionarea integrată a dăunătorilor (2013-2017).**

Eficiența acestor măsuri va fi evaluată prin creșterea nivelului de profesionalism în protecția plantelor, și mai ales, în utilizarea produselor de protecție a plantelor în condiții de securitate pentru sănătatea umană și mediu.

Datele pentru evaluare vor fi colectate de către inspectorii fitosanitari din cadrul unităților fitosanitare județene și a municipiului București, în baza unui chestionar ce va fi dezvoltat odată cu implementarea măsurii (1). În baza acestui chestionar se va face evaluarea situației la punctul de pornire și după aplicarea măsurii menționate anterior.

Planul național de acțiune permite punerea în aplicare, de către toți utilizatorii profesioniști, a principiilor generale ale gestionării integrate a dăunătorilor, astfel cum sunt prevăzute în anexa nr. 3 la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2012.

Principalul obiectiv al gestionării integrate a dăunătorilor vizează utilizarea practicilor și produselor care prezintă cele mai mici riscuri pentru sănătatea umană și pentru mediu.

Trebuie să se aibă în vedere dezvoltarea unui sistem de gestionare integrată a dăunătorilor care să includă și servicii independente de consultanță și instruire privind gestionarea integrată a dăunătorilor: cursuri de instruire continuă, pentru a permite fermierilor punerea în practică a cunoștințelor și resurselor în domeniul agro-ecologic, începând cu data de 1 ianuarie 2014.

Toți actorii din domeniu trebuie să beneficieze de instruire cu privire la gestionarea integrată a dăunătorilor.

Pentru buna informare și implementare a sistemului de gestionare integrată a dăunătorilor se va realiza o pagină de internet specializată pe site-ul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Obiectiv specific 1: Promovarea principiilor gestionării integrate a dăunătorilor			
Indicatori de reducere a riscului	Țintă cantitativă	Instituții responsabile	Termene
Numărul de fermieri care accesează platforma internet dedicată gestionării integrate și apelează la consultanță agricolă	Procentul de fermieri care accesează platforma internet dedicată gestionării integrate și apelează la consultanță agricolă	MADR – ANF	2014-2017

2. Dezvoltarea sistemului de instruire a utilizatorilor profesioniști, a distribuitorilor și a consilierilor

Metoda de implementare și evaluarea efectelor:

Măsura 1) Dezvoltarea unei platforme unitare pentru instruire și desemnarea organismelor care să asigure instruirea și care să țină seama de riscurile actuale pe care le implică utilizarea produselor de protecție a plantelor, (26 noiembrie 2013);

Ca parte din instruirea suplimentară se vor organiza instruirii specializate pentru:

- a) reducerea riscului pentru mediu;
- b) bunele practici agricole;
- c) gestionarea integrată a dăunătorilor.

Sistemele de instruire și certificare instituite potrivit prevederilor art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2012, trebuie să reglementeze următoarele aspecte:

- a) modul de acreditare a persoanelor / organizațiilor abilitate să desfășoare aceste instruirii;
- b) sistemul de evaluare și documentare a gradului de pregătire;
- c) auditarea / controlul persoanelor / organizațiilor abilitate să desfășoare instruirii în cadrul acestui sistem.

Măsura 2) Campanii de informare cu privire la programul de instruire și obligativitatea dobândirii cunoștințelor minime obligatorii cuprinse în Anexa 1 la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2012 (2013-2015);

Măsura 3) Consolidarea capacității de control a unităților fitosanitare județene și a municipiului București pentru aplicarea unui program intens de control conform Anexei 1 la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2012 (2015-2017);

Eficiența acestor măsuri va fi evaluată prin procentul de persoane care dobândesc cunoștințe minime din totalul persoanelor care trebuie să facă dovada dobândirii de cunoștințe cu privire la temele prevăzute în anexa nr. 1 la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2012.

În plus, evaluarea eficienței acestor măsuri pentru reducerea riscului asociat utilizării produselor de protecție a plantelor ca urmare a creșterii gradului de conștientizare cu privire la riscurile asociate și a profesionalismului în utilizarea produselor de protecție a plantelor, va include și raportul despre comportamentul utilizatorilor de produse de protecție a plantelor cu privire la:

- a) procedura corectă de curățare a echipamentelor de aplicare;
- b) utilizarea echipamentului de protecție la aplicarea produselor de protecție a plantelor;
- c) prevenirea contaminării surselor de apă în timpul umplerii / golirii rezervoarelor echipamentelor de aplicare;
- d) manipularea ambalajelor de produse de protecție a plantelor;
- e) eliminarea deșeurilor rezultate în urma utilizării produselor de protecție a plantelor;
- f) înțelegerea informațiilor de pe etichetele produselor de protecție a plantelor;
- g) informarea cu privire la expunerea involuntară a rezidenților sau trecătorilor;
- h) calibrarea corectă a echipamentelor de aplicare și frecvența acesteia;
- i) măsurile de protecție a insectelor polenizatoare;
- j) respectarea zonelor de protecție a apelor de suprafață, potrivit cerințelor prevăzute în Legea nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare.

3. Reducerea riscului de contaminare a mediului, a apelor de suprafață și subterane și a surselor de apă potabilă

- Măsura 1) Promovarea bunelor practici cu privire la evitarea poluării din surse punctiforme și din surse difuze prin intermediul proiectelor TOPPS / BRIDGE / PROWADIS / EOS (2013-2014);**
- Măsura 2) Promovarea tehnologiei de reducere a devierii produselor pulverizate, în special a duzelor, care reduc devierea ca măsură, atât de reducere a riscului pentru apă, cât și pentru operator și conservarea biodiversității (2013-2015);**
- Măsura 3) Promovarea zonelor de protecție multifuncționale, în special pentru suprafețele agricole aflate în pantă și în vecinătatea apelor de suprafață (2013 - 2015);**
- Măsura 4) Controlul privind respectarea cerințelor referitoare la stabilirea zonelor de protecție și a protejării zonelor specifice (2013-2017);**
- Măsura 5) Controlul privind respectarea condițiilor legale cu privire la depozitarea produselor de protecție a plantelor și gestionarea deșeurilor și a ambalajelor goale de produse de protecție a plantelor (începând din 2013);**
- Măsura 6) Optimizarea cantității de produse de protecție a plantelor utilizate prin dezvoltarea sistemului actual de prognoză și avertizare (2013 - 2015);**
- Măsura 7) Reducerea impactului asociat utilizării produselor de protecție a plantelor asupra insectelor polenizatoare (2013-2015);**
- Măsura 8) Organizarea unui sistem de inspecție și certificare a echipamentelor de aplicare la nivel național (2013-2014);**
- Măsura 9) Programe de informare și conștientizare (2014-2015).**

Măsurile menționate în cadrul obiectivului specific (3) au în vedere următoarele:

- Măsura 1) Promovarea bunelor practici cu privire la evitarea poluării din surse punctiforme și din surse difuze prin intermediul proiectelor TOPPS / BRIDGE / PROWADIS / EOS (2013-2014);**

Proiectul TOPPS

Proiectul TOPPS (Instruirea Operatorilor pentru Prevenirea Poluării din Surse Punctiforme), inițiat și finanțat de către Asociația Europeană de Protecție a Culturilor și implementat de către

Asociația Industriei de Protecția Plantelor din România are ca obiectiv protecția apelor și a solului prin promovarea bunelor practici la utilizarea produselor de protecție a plantelor pentru prevenirea poluării din surse punctiforme. Prin intermediul proiectului TOPPS, adresat operatorilor, dar și consilierilor agricoli, se urmăresc următoarele obiective:

- 1) dezvoltarea unui set de Bune Practici Manageriale (BPMs) pentru a preveni pierderile din surse punctiforme;
- 2) dezvoltarea de material de instruire pentru consilieri pe baza BPMs;
- 3) diseminarea BPMs către operatori și consilieri: publicații, prezentări la conferințe, standuri la târgurile de agricultură și ferme demonstrative.

Proiectul BRIDGE

Acest proiect nou poate fi practic împărțit în trei subproiecte:

1) Dezvoltarea durabilă a Proiectului TOPPS

Acest subproiect a sprijinit diseminarea informațiilor, realizarea materialelor informative și derularea sesiunilor de instruire în România.

2) PROWADIS

Proiectul PROWADIS - Protecting Water from Diffuse Sources, prin care versiunea anterioară a proiectului TOPPS se va extinde și la sursele difuze se concentrează pe gestionarea reducerii poluării din surse difuze de produse de protecție a plantelor prin scurgere / șiroire și deviere a produselor pulverizate. Scopul este elaborarea unui pachet cuprinzător de Bune Practici Manageriale pentru TOPPS și PROWADIS în vederea gestionării contaminării apelor de suprafață cu produse de protecție a plantelor, din surse punctiforme și difuze.

3) Proiectul EOS

Proiectul EOS - Environmentally Optimized Sprayers, este un proiect pentru identificarea și optimizarea posibilităților de gestionare a echipamentului de aplicare.

În scopul atingerii obiectivelor de reducere a poluării apelor de suprafață, se vor realiza:

- a) manuale de bune practici manageriale pentru prevenirea pierderilor din surse punctiforme și difuze. Aceste materiale vor servi ca suport de referință pentru instruirea consilierilor agricoli;
- b) pe baza acestor manuale, vor fi elaborate materiale de instruire pentru operatori;

c) ca și activități concrete de diseminare, Bunele practici vor fi exemplificate în ferme demonstrative unde vor fi invitați reprezentanți ai autorităților competente la nivel local și național, utilizatori profesioniști, operatori, consilieri și presa de specialitate.

Măsura 2) Promovarea tehnologiei de reducere a efectului de deviere a produselor pulverizate, în special a duzelor care reduc devierea ca măsură atât de reducere a riscului pentru apă, cât și pentru operator și conservarea biodiversității (2013-2015)

Utilizarea duzelor care reduc devierea va fi considerată obligatorie și acceptată ca metodă de reducere a riscului la utilizarea produselor de protecție a plantelor. Utilizatorii produselor de protecție a plantelor trebuie să respecte și să aplice măsurile de reducere aprobate odată cu omologarea produsului și înscrise pe etichetă.

Prin intermediul inspectorilor fitosanitari, dar și a platformei internet pentru promovarea gestionării integrate a dăunătorilor va fi promovată utilizarea acestor tehnologii de reducere a devierii produselor pulverizate, iar în cadrul programului de instruire va fi inclusă ca temă de pregătire.

Măsura 3) Promovarea zonelor de protecție multifuncționale în special pentru suprafețele agricole aflate în pantă și în vecinătatea apelor de suprafață, (2013-2015)

O atenție deosebită trebuie acordată evitării poluării apelor de suprafață prin măsuri corespunzătoare, de-a lungul cursurilor de apă la devierile de pulverizare, drenare și scurgere a pesticidelor.

Dimensiunile zonelor de protecție depind în special de caracteristicile solului și de proprietățile produselor de protecție a plantelor, precum și de caracteristicile de natură agricolă ale zonelor vizate și sunt stabilite în anexa 2 la Legea nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare.

Managementul corespunzător al zonelor de protecție multifuncționale oferă posibilitatea îmbunătățirii valorii ecologice și a indicatorilor de mediu pentru suprafețele agricole asigurând astfel posibilitatea desfășurării unei agriculturi intensive și durabile.

În acest sens, se recomandă interzicerea utilizării produselor de protecție a plantelor în zonele de protecție potrivit prevederilor art. 16 alin. (2) din Legea nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare.

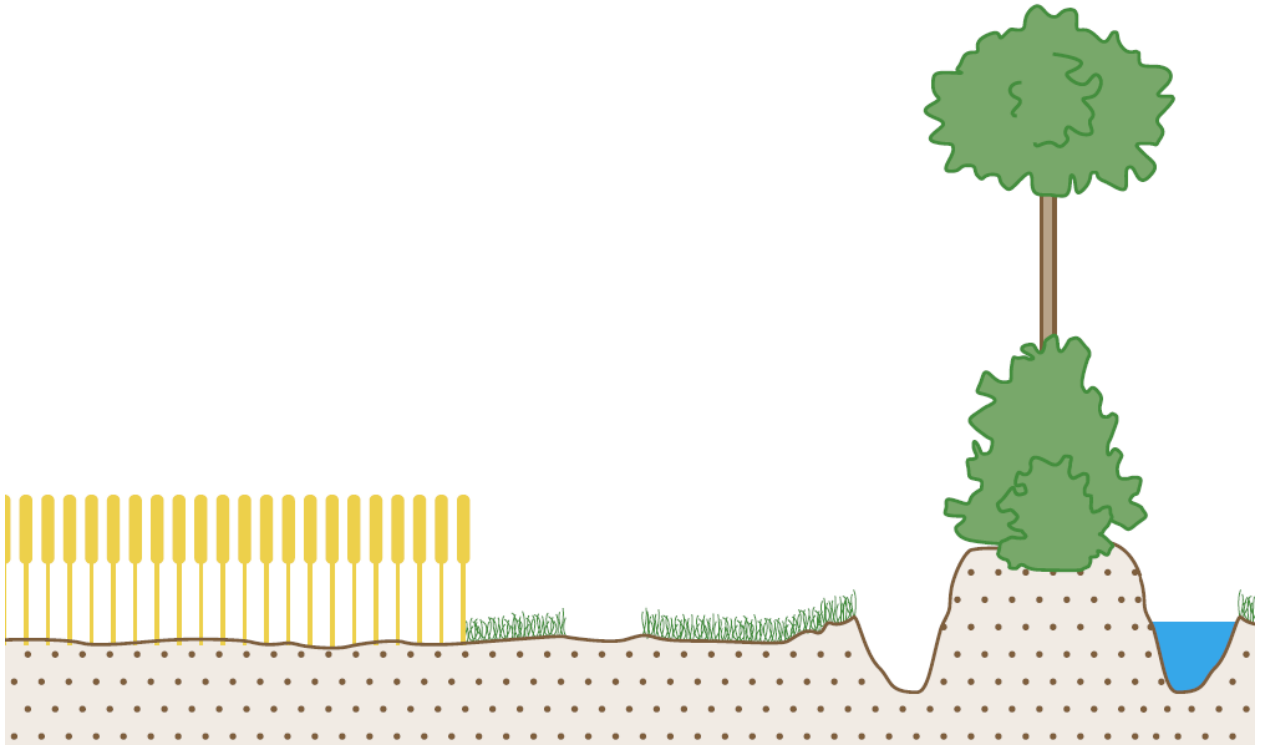

Zonele de protecție multifuncționale trebuie recunoscute ca parte integrantă a suprafețelor sau parcelelor agricole întrucât mențin echilibrul ecologic și contribuie la conservarea biodiversității: creșterea numărului de specii, a insectelor polenizatoare, a insectelor prădătoare, precum și a altor organisme ne-țintă, asigurând coridoare pentru fauna sălbatică, reducând șiroirea și riscurile poluării cu produse de protecție a plantelor a surselor de apă adiacente câmpurilor agricole, evitând în același timp fenomenul de eroziune a solului.

Zonele de protecție multifuncționale reprezintă o componentă majoră a peisajului rural, fiind importante pentru protejarea resurselor naturale, precum apa și solul, a conservării biodiversității și pentru obținerea unei producții agricole durabile și competitive.

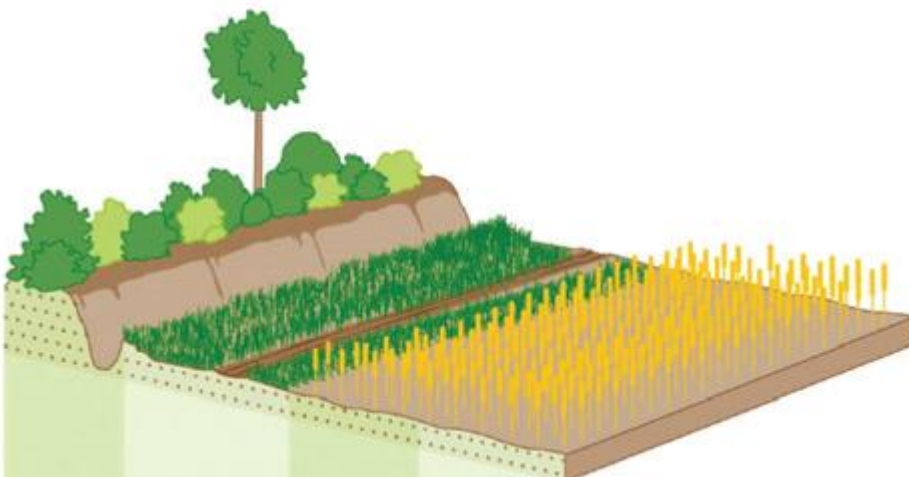
Diferitele tipuri de zone de protecție cu rol multifuncțional între parcelele agricole pot fi reprezentate de benzi ierboase, benzi cu flori sălbatice ca sursă de polen și nectar pentru insectele polenizatoare sau de semințe pentru păsări.

Există, de asemenea, acele zone de protecție cu rol de barieră naturală, cum ar fi perdelele forestiere - garduri vii, șanțuri. Interacțiunea dintre această barieră naturală și zona de protecție adiacentă poate reprezenta o sursă de biodiversitate.

Zonele de protecție multifuncționale pot:

- a) crește în mod semnificativ biodiversitatea;
- b) spori randamentele de producție ca urmare a unei mai bune polenizări;
- c) deveni habitate pentru mamiferele mici și păsări;
- d) reprezenta măsuri de asigurare a protecției solului și a apei;

Zonele de protecție stabilite potrivit prevederilor legislației naționale în vigoare constituie o bună soluție pentru reducerea riscului contaminării apelor de suprafață cu produse de protecție a plantelor, dar și pentru conservarea biodiversității.

Măsura 4) Controlul privind respectarea cerințelor referitoare la stabilirea zonelor de protecție și a protejării zonelor specifice (2013-2017)

a) Garda Națională de Mediu elaborează proceduri de lucru prin care inspectorii din cadrul Comisariatelor județene ale Gărzii Naționale de Mediu și a municipiului București vor controla respectarea zonelor de protecție stabilite la omologarea produselor de protecție a plantelor și înscrise pe etichetele acestora. Rezultatul acestor inspecții va fi inclus într-un raport anual de monitorizare;

b) aplicarea produselor de protecție a plantelor în zonele specifice, stabilite potrivit prevederilor art. 12 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2012, în special în cazul ariilor naturale protejate, trebuie redusă la minimum sau interzisă, cu respectarea prevederilor art. 28 și 28¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011. Pentru situații excepționale în care utilizarea produselor de protecție a plantelor este necesară, autoritățile competente menționate la art. 12 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2012 elaborează proceduri specifice privind aplicarea produselor de protecție a plantelor în aceste zone, și respectiv, de reducere a gradului de expunere a populației la produsele de protecție a plantelor aplicate.

Măsura 5) Controlul privind respectarea condițiilor legale cu privire la depozitarea produselor de protecție a plantelor și gestionarea deșeurilor și a ambalajelor goale de produse de protecție a plantelor (începând din anul 2013)

Principalele activități din cadrul măsurii (5) au în vedere următoarele:

a) controlul respectării cerințelor legale privind depozitarea produselor de protecție a plantelor, precum și gestionarea deșeurilor de produse de protecție a plantelor și a ambalajelor goale de produse de protecție a plantelor;

b) promovarea triplei clătiri și a colectării prin sistemul național de colectare organizat de AIPROM. Ambalaje goale de produse de protecție a plantelor decontaminate prin tripla-

clătire devin deșeuri nepericuloase, și fac obiectul activității de colectare și valorificare prin reciclare și / sau cu recuperare de energie prin intermediul schemelor de colectare puse la punct de industria de specialitate;

c) verificarea respectării prevederilor legale cu privire la crearea stocurilor peste nevoia de utilizare la nivelul utilizatorilor de produse de protecție a plantelor;

d) verificarea respectării perioadelor de grație acordate la retragerea produselor de protecție a plantelor.

Informarea și promovarea adecvată privind gestionarea deșeurilor de produse de protecție a plantelor reprezintă un aspect deosebit de important în contextul dezvoltării unui sistem de înregistrare obligatoriu pentru aceste deșeuri.

Se va pune accentul pe informarea utilizatorilor neprofesioniști privind operațiunile de manipulare și depozitare în siguranță a produselor de protecție a plantelor, precum și valorificarea prin reciclare și / sau cu recuperare de energie a ambalajelor.

Se va avea în vedere verificarea și conformitatea cu legislația specifică privind ambalarea și etichetarea produselor de protecție a plantelor.

Măsura 6) Optimizarea cantității de produse de protecție a plantelor utilizate prin dezvoltarea sistemului actual de prognoză și avertizare (2013-2015)

Pentru optimizarea cantității de produse de protecție a plantelor utilizate la nivel național, în vederea asigurării unei protecții eficiente și viabile economic a culturilor agricole este nevoie ca produsele de protecție a plantelor să fie aplicate numai atunci când este strict necesar, adică atunci când se îndeplinesc condițiile de apariție a bolilor și/sau a dăunătorilor.

Pentru creșterea eficienței sistemului de prognoză și avertizare, trebuie mărit numărul de stații de prognoză și avertizare, dar și numărul de specialiști implicați în această activitate.

În plus, pentru un acces mai rapid la informații este necesară crearea unei platforme internet unde să fie publicate informații privind prognoza apariției bolilor și a dăunătorilor, precum și avertizările privind combaterea acestora. Această platformă internet va fi dezvoltată în colaborare cu asociațiile profesionale din agricultură.

Măsura 7) Reducerea impactului asociat utilizării produselor de protecție a plantelor asupra insectelor polenizatoare (2013-2015)

Având în vedere efectul de deviere al produselor pulverizate se impune limitarea utilizării pulverizării aeriene numai în cazuri deosebite și cu condiția respectării cerințelor menționate la art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2012.

Insectele polenizatoare și în special albinele, fac obiectul unor măsuri speciale în Planul național de acțiune privind protejarea lor la aplicarea produselor de protecție a plantelor. În acest context, aplicarea foliară a produselor insecticide periculoase pentru insectele polenizatoare se va face respectând măsurile de reducere a riscurilor:

- a) nu se aplică pe culturi în timpul înfloritului;
- b) nu se aplică în timpul sezonului activ al albinelor;
- c) se evită aplicarea în perioada de înflorire a buruienilor. Se vor îndepărta buruienile înainte de înflorire.
- d) se vor îndepărta sau acoperi stupii în timpul aplicării și după tratament;
- e) înainte de a se trece la operațiunea de aplicare a tratamentelor foliare în culturi se avertizează obligatoriu crescătorii de albine din zonă.

Autoritățile locale – unitățile fitosanitare județene și a municipiului București, pe baza notificării din partea utilizatorilor profesioniști sunt obligate să informeze, în scris, crescătorii de albine asupra operațiunilor de aplicare a produselor de protecție a plantelor prin pulverizare aeriană, cu cel puțin 7 zile înainte de efectuarea acestor tratamente.

În acest context, se pot utiliza și dezvolta instrumente informatice specializate, cum ar fi dezvoltarea de pagini de internet pentru furnizarea de informații specifice privind produsele de protecție a plantelor.

Este necesară întărirea controlului efectuat de inspectorii fitosanitari pentru respectarea măsurilor de reducere a riscului, menționate anterior și sancționarea drastică a celor ce provoacă accidente prin nerespectarea acestora (2013-2014), respectiv:

- a) asigurarea unui tratament de calitate al semințelor tratate cu insecticide prin condiționarea și selectarea semințelor, utilizarea echipamentelor și a tehnologiilor corespunzătoare în scopul reducerii poluării și emisiei de praf poluant la semănat și în acest fel asigurându-se protejarea mediului, inclusiv a insectelor polenizatoare;
- b) utilizarea dispozitivelor de tip deflector pe semănătorile pneumatice utilizate la semănatul porumbului și a florii soarelui, având ca scop reducerea emisei de praf și a impactului negativ asupra mediului și a insectelor polenizatoare. În acest scop, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale va promova un proiect de hotărâre a Guvernului privind

utilizarea dispozitivelor de tip deflector la mașinile pneumatice de semănat pentru culturi prășitoare (2014-2015).

La evaluarea impactului aplicării produselor de protecție a plantelor, respectiv măsurarea și gestionarea impactului se vor lua în calcul riscurile asociate și frecvența aplicării acestora.

Măsura 8) Organizarea unui sistem de inspecție a echipamentelor de aplicare la nivel național (2013-2014)

Organizarea și implementarea sistemului de inspecție a echipamentelor de aplicare se realizează potrivit prevederilor art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2012.

Derularea inspecțiilor obligatorii în cazul echipamentelor de aplicare care sunt utilizate, atât de utilizatorii profesioniști, cât și de utilizatorii neprofesioniști, trebuie efectuată luând în considerare și prevederile Hotărârii Guvernului nr. 517/2011 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1.029/2008 privind condițiile introducerii pe piață a mașinilor.

Întreținerea echipamentelor de aplicare joacă un rol semnificativ pentru reducerea efectelor adverse ale produselor de protecție a plantelor asupra sănătății umane și asupra mediului.

De asemenea, verificările obligatorii în cazul echipamentelor portabile și de mână reprezintă un mijloc eficient pentru a asigura o mai bună protecție a sănătății și siguranței operatorilor în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 319/2006 securității și sănătății în muncă, cu modificările și completările ulterioare.

Pentru organizarea sistemului de inspecție trebuie să se aibă în vedere următoarele:

- a) direcțiile pentru agricultură județene vor inventaria echipamentele de aplicare și vor pune la dispoziția Organismului desemnat aceste informații, până în luna decembrie 2013;
- b) Organismul desemnat va transmite Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale - Agenției Naționale Fitosanitare un calendar de inspecție a echipamentelor de aplicare, până în luna februarie 2014;
- c) Organismul desemnat va efectua inspecția echipamentelor de aplicare potrivit calendarului comunicat Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale - Agenției Naționale Fitosanitare;

- d) Organismul desemnat raportează la sfârșitul fiecărui an calendaristic Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale - Agenției Naționale Fitosanitare rezultatele inspecțiilor efectuate în anul respectiv;
- e) Organismul desemnat trebuie să permită auditul anual efectuat de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Eficiența acestor măsuri va fi evaluată prin numărul de echipamente inspectate și certificate / an, precum și prin concluziile auditului anual efectuat de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Măsura 9) Programe de informare și conștientizare (2014-2015)

Potrivit prevederilor art. 7 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2012 se va avea în vedere realizarea de campanii de conștientizare pentru toți partenerii sociali, în contextul dezvoltării noului sistem, prin realizarea următoarelor activități:

- a) prezentarea aspectelor relevante privind protecția plantelor în cadrul expozițiilor specializate;
- b) organizarea de seminarii;
- c) publicarea pe internet și în reviste de specialitate;
- d) emisiuni radio/TV, difuzarea de spoturi publicitare.

De asemenea, se recomandă implementarea unor programe de conștientizare și educare a fermierilor cu privire la cele mai bune practici agricole și derularea activităților specifice, respectiv campanii de informare-educare a publicului / consumatorilor privind avantajele și dezavantajele gestionării integrate a dăunătorilor, precum și a siguranței utilizării produselor de protecție a plantelor: ex. utilizare, depozitare și păstrare / stocare a produselor de protecție a plantelor.

În acest context, se va elabora un plan de comunicare pentru utilizatorii profesioniști, neprofesioniști, consumatori și cetățeni privind produsele de protecție a plantelor.

Pentru informarea publicului, anual, pe pagina de internet a Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale va fi publicat un raport cu privire la rezultatele inspecțiilor efectuate pentru controlul produselor de protecție a plantelor la comercializare și utilizare.

Pe pagina de internet a Ministerului Sănătății se va publica anual raportul cu privire la cazurile de intoxicații acute cu produse de protecție a plantelor, precum și evoluția cazurilor

cronice, dacă există, informații colectate în anul respectiv potrivit prevederilor art. 7 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2012.

Obiectiv specific 3: Reducerea riscului de contaminare a mediului, a apelor de suprafață și subterane și a surselor de apă potabilă					
Măsura	Indicator de reducere a riscului		Ținta cantitativă	Instituții responsabile	Termene
1. Promovarea bunelor practici cu privire la evitarea poluării din surse punctiforme și din surse difuze prin intermediul proiectelor TOPPS / BRIDGE / PROWADIS / EOS	●	Numărul de persoane care participă la instruire	Instruirea anuală a XXX de persoane	MAPP MADR	2013-2014
	■	Numărul de incidente de poluare din surse punctiforme	Reducerea cu XX.% a cazurilor de incidente de poluare punctiforme raportate	MAPP	2013-2014
	■	Numărul de incidente de poluare din surse difuze	Reducerea cu XX.% a cazurilor de incidente de poluare difuză raportate	MAPP	2013-2014
2. Promovarea tehnologiei de reducere a efectului de deviere a produselor pulverizate, în special a duzelor care reduc devierea ca măsură, atât de reducere a riscului pentru apă, cât și pentru operator și conservarea biodiversității	■	Nivelul de reziduuri de pesticide în apă	Ex. Reducerea cu 15% în următorii 3 ani a cazurilor de neconformitate a concentrațiilor de reziduuri de pesticide în apă	MAPP	2013-2015

3. Promovarea zonelor de protecție multifuncționale, în special pentru suprafețele agricole aflate în pantă și mărginite de suprafețe acvatic	●	Instruirea fermierilor în domeniul gestionării zonelor de protecție multifuncționale	500 fermieri instruiți	MADR – ANF MMSC – ANPM MAPP AIPROM	2014-2015
5. Controlul privind respectarea condițiilor legale cu privire la depozitarea produselor de protecție a plantelor și gestionarea deșeurilor și a ambalajelor goale de produse de protecție a plantelor	▲	Număr inspecții și controale la depozite de produse de protecție a plantelor	Inspectarea a XX%/an din agenții economici ce dețin depozite de produse de protecție a plantelor	MMSC - GNM	anual
7. Reducerea impactului asociat utilizării produselor de protecție a plantelor asupra insectelor polenizatoare	■	Monitorizarea cazurilor de intoxicare a populațiilor de albine	Ex. Scăderea cu 10% a cazurilor de intoxicare a familiilor de albine	MADR	anual
	●	Număr sesiuni de conștientizare ale fermierilor și apicultorilor cu privire la importanța protecției albinelor la aplicarea produselor de protecție a plantelor	1 sesiune organizată de UFJ / an	MADR – ANF ASAS AIPROM	2013-2015

9. Programe de informare și conștientizare	●	Incidența de morbiditate și mortalitate prin intoxicație acută cu produse de protecție a plantelor la populația generală	Scăderea incidenței la o valoare apropiată de media din Uniunea Europeană	MS	anual
	●	Număr de sesiuni/campanii de informare și conștientizare pentru partenerii sociali	3 sesiuni / campanii organizate de UFJ / an	MADR MMSC MAPP MS AIPROM	2014-2015
	●	Indicator social	▲ Indicator economic	■ Indicator de mediu	

4. Asigurarea resurselor umane și materiale / financiare necesare implementării Planului național de acțiune

Pentru buna implementare a Planului național de acțiune trebuie să se asigure la nivelul autorităților competente:

- a) baza materială: sisteme și echipamente IT, extinderea parcului de autoturisme pentru activități speciale, acreditarea și asigurarea funcționării laboratoarelor regionale;
- b) întărirea capacității administrative a autorităților cu responsabilități în implementarea Planului național de acțiune la nivel central și județean, prin realizarea de programe de formare profesională, schimb de experiență cu instituții omoloage din state membre ale Uniunii Europene, și implicit mărirea numărului de personal specializat din cadrul acestora;
- c) având în vedere sarcinile ce îi revin Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale prin implementarea Planului național de acțiune și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2012 se impune optimizarea schemei de personal a Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale – Agenția Națională Fitosanitară, respectiv a unităților fitosanitare județene și a municipiului București, potrivit prevederilor Legii nr. 37/2006, cu modificările și completările ulterioare.

Resursele financiare se vor aloca de la bugetul de stat, din contribuția partenerilor sociali care sunt direct implicați în procesul de implementare a măsurilor specifice din cadrul Planului național de acțiune, precum și din programele specifice în domeniu; ex. *Programul Național de Dezvoltare Rurală*.

IV. IMPLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA PLANULUI NAȚIONAL DE ACȚIUNE

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, împreună cu Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice, Ministerul Apelor, Pădurilor și Pisciculturii, Ministerul Sănătății și ASAS sunt responsabile pentru implementarea activităților din cadrul Planului național de acțiune cu privire la monitorizarea îndeplinirii obiectivelor generale și specifice, respectiv realizarea măsurilor stabilite, precum și pentru evaluarea progreselor înregistrate.

În acest context, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale va organiza o reuniune bi-anuală de evaluare a rezultatelor înregistrate, ca urmare a implementării Planului național de acțiune, la care vor participa reprezentanții autorităților competente și ai partenerilor sociali din domeniu, în urma căreia va redacta un raport de evaluare care va fi avizat de toate autoritățile competente.

În funcție de evoluțiile legislației fitosanitare la nivel european, în special în ceea ce privește directiva cadru privind utilizarea durabilă a pesticidelor, precum și de-al procesului de evaluare a implementării Planului național de acțiune, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale va iniția procesul de revizuire și actualizare a Planului național de acțiune și, implicit, de modificare și completare a prezentei hotărâri de Guvern.

Având în vedere complexitatea implementării Planului național de acțiune la nivel național și local, se impune asigurarea cu personal specializat la nivelul autorităților cu responsabilități în implementarea Planului național de acțiune de la nivel central și teritorial.

La nivel județean, măsurile și acțiunile specifice privind instruirea utilizatorilor profesioniști, a distribuitorilor și a consilierilor, comercializarea produselor de protecție a plantelor, monitorizarea activităților referitoare la aplicarea produselor de protecție a plantelor prin pulverizare aeriană, manipularea și depozitarea produselor de protecție a plantelor și tratarea ambalajelor și a deșeurilor de produse de protecție a plantelor din cadrul Planului național de acțiune sunt coordonate de direcțiile pentru agricultură județene – unitățile fitosanitare județene

și a municipiului București, agențiile județene pentru protecția mediului, Comisariatele județene ale Gărzii Naționale de Mediu și direcțiile de sănătate publică.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale va transmite, în mod regulat, Comisiei și celorlalte state membre rapoarte privind punerea în aplicare a Planului național de acțiune și rezultatele pe care le-a dobândit.

Planul național de acțiune va fi disponibil pe pagina de internet a Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

V. CONCLUZII

Prin Planul național de acțiune se urmărește optimizarea utilizării produselor de protecție a plantelor pe teritoriul României, luând în considerare implicațiile în ceea ce privește sănătatea umană și protecția mediului, respectiv cele socio-economice.

Implementarea dispozițiilor specifice prevăzute în Planul național de acțiune trebuie corelată și cu alte obiective relevante din cadrul Politicii Agricole Comune, cum ar fi: *măsurile de ecologizare și acțiunile de intensificare a agriculturii*, politicile sectoriale din domeniul protecției mediului (*apă, sol și biodiversitate*), respectiv politicile din domeniul sănătății umane.

Planul național de acțiune evidențiază obiectivele și măsurile specifice potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2012, cu relevanță pentru următoarele tematici: sistemul de instruire pentru utilizatorii profesioniști (fermieri), distribuitori și consilieri, comercializarea produselor de protecție a plantelor, pulverizarea aeriană a produselor de protecție a plantelor și inspecția echipamentelor de aplicare, măsuri specifice pentru protecția mediului acvatic, gestionarea utilizării produselor în zone specifice, manipularea și depozitarea produselor de protecție a plantelor, gestionarea integrată a dăunătorilor și derularea programelor de informare și sensibilizare privind utilizarea produselor de protecție a plantelor.

Un element important pentru atingerea și măsurarea obiectivelor generale și specifice din cadrul Planului național de acțiune îl constituie definirea indicatorilor de risc, în special a indicatorilor sociali, de mediu și economici, aspect ce permite monitorizarea periodică a progresului înregistrat pe perioada implementării Planului.

De asemenea, se subliniază importanța identificării surselor de finanțare pentru implementarea cu succes a Planului național de acțiune, în special la nivelul exploatațiilor agricole, astfel încât să nu fie afectată productivitatea și profitabilitatea acestora, și implicit competitivitatea fermierilor la nivel european și internațional.

În contextul optimizării și reducerii riscurilor asociate utilizării produselor de protecție a plantelor se recomandă promovarea unor tehnici ne-chimice alternative, cum ar fi utilizarea produselor biologice de protecție a plantelor sau creșterea suprafețelor agricole cultivate în sistem ecologic.

În funcție de rezultatele evaluărilor bi-anuale privind implementarea Planului național de acțiune se vor întreprinde activitățile necesare pentru actualizarea acestuia pentru a corespunde cerințelor în domeniul fitosanitar.